

บทคัดย่อ

โครงการ การถอดความรู้การทำเกษตรชีวภาพเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของเกษตรกรเครือข่ายเกษตรชีวภาพอำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา คำถามวิจัยหลัก คือ องค์ความรู้ของเกษตรกรที่ทำเกษตรแบบชีวภาพในพื้นที่อำเภอภาชี เป็นอย่างไร และคุณลักษณะของเกษตรกรที่ทำการเกษตรชีวภาพในพื้นที่อำเภอภาชีเป็นอย่างไร โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาลักษณะการทำเกษตรชีวภาพในพื้นที่ อ.ภาชี 2) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของเกษตรกรที่ทำเกษตรชีวภาพในพื้นที่อำเภอภาชี 3) เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของเกษตรกรเครือข่ายเกษตรชีวภาพอำเภอภาชี และ 4) เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เกษตรชีวภาพของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอภาชี

ผลการวิจัยสามารถตอบวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยที่สำคัญของโครงการวิจัย ได้แก่ องค์ความรู้ของเกษตรกรที่ทำเกษตรแบบชีวภาพในพื้นที่อำเภอภาชี มีรูปแบบการทำเกษตรแบบชีวภาพของเกษตรกรอำเภอภาชีสามารถจำแนกรูปแบบการทำเกษตรได้เป็น 3 ประเภท คือ รูปแบบการทำนา การทำสวนผัก การทำสวนไม้ผล องค์ความรู้ประกอบด้วย การเตรียมพื้นที่เพาะปลูก เช่น การดูความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ แหล่งน้ำที่ใช้ในการทำเกษตร การเตรียมดิน การปรับปรุงบำรุงดิน เช่น การใช้ปุ๋ย การเตรียมพันธุ์ การปลูก การเก็บเกี่ยวผลผลิต ซึ่งแต่ละรูปแบบจะมีเทคนิคและวิธีการที่แตกต่างกัน และคุณลักษณะของเกษตรกรที่ทำการเกษตรชีวภาพในพื้นที่อำเภอภาชี ประกอบด้วย มีใจรักในการทำเกษตร ใส่ใจเรื่องสุขภาพ และสิ่งแวดล้อม เป็นบุคคลใฝ่รู้ค้นคว้าภูมิปัญญาท้องถิ่นในอดีต แลกเปลี่ยนเรียนรู้หาความรู้ใหม่ทั้งด้านเทคโนโลยี ด้านเทคนิค มีความอดทนกับแรงเสียดทานต่อสังคมรอบข้าง มีข้อแก้กับความยากลำบากในการผลิตเองและการลงมือทดลองถูก มีคุณธรรมคิดถึงผู้อื่น(ผู้บริโภค)และคนรอบข้าง มีความตั้งใจจริงทำจริงนำความรู้มาปฏิบัติ มีความพร้อมด้านต้นทุนชีวิต เช่น พื้นที่ทำกินของตนเอง ครอบครัวมีความเข้าใจ และจากคุณลักษณะตามที่กล่าวมานั้นมีจำนวนเกษตรกรที่อยู่ในเกณฑ์ดังกล่าวในแต่ละพื้นที่ในอำเภอภาชีรวมทั้งสิ้น 240 ราย กระจายอยู่ในแต่ละพื้นที่ดังนี้ ตำบลพระแก้ว 40 ราย ตำบลภาชี 20 ราย ตำบลโคกม่วง 30 ราย ตำบลดอนหญ้านาง 30 ราย ตำบลหนองน้ำใส 30 ราย ตำบลไผ่ล้อม 30 ราย ตำบลกระเจียว 20 ราย ตำบลระโสม 20 ราย

การดำเนินงานโครงการวิจัยนอกจากจะทำให้เครือข่ายเกษตรชีวภาพอำเภอภาชี มีองค์ความรู้ในการทำเกษตรแบบชีวภาพร่วมกัน ยังก่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานต่อการขยายเครือข่ายเกษตรกรที่ทำเกษตรแบบชีวภาพในอำเภอภาชีอย่างต่อเนื่องโดยมีการกำหนดแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้สู่เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย แนวทางการเสริมสร้างเครือข่ายให้มีความเข้มแข็งต่อไป อีกทั้งยังก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

ทั้งในระดับเกษตรกรจากการแลกเปลี่ยนความรู้ของเกษตรกรแต่ละตำบลที่เข้าร่วมโครงการ เช่น การนำความรู้ไปปรับใช้กับตนเอง การขยายสมาชิกเพิ่ม การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและมุมมองที่มีต่อเกษตรกรด้วยกันเอง เกษตรกรมีความมั่นใจในการทำการเกษตรของตนเองมากขึ้น